

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 4201, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Nr.

Į 2023-03-14

Nr. (1.27Mr) 2T-282

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įvertinusi išvads pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 29 ir 49 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 36⁶ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2413“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), teikia šiuos pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projekto 1 punkte nurodytų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo principų turinys taip pat yra pagrindas nepritarti ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 29 ir 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36⁶ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2413 (toliau – Įstatymo projektas) 4 straipsniu dėstomo Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁶ straipsnio 2 dalies teisiniam reguliavimui, siūlome papildyti Nutarimo projekto 1 punktą antrąja pastraipa ir ją išdėstyti taip:

„Be aukščiau nurodytų Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų efektyvumo ir aiškumo principų, Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintas ir tikslingumo principas, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 29 straipsnio 6 dalyje jau yra išsamiai reglamentuota teisė į kompleksinę pagalbą tiek vaikui, tiek jo šeimos nariams. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad minėtas teisinis reguliavimas suteikia teisę gauti pagalbą ne tik galimo seksualinio smurto atvejais, bet ir visais kitais tiek nusikalstamų veikų prieš vaiką, tiek veikų, už kuriuos nenumatyta baudžiamoji atsakomybė atvejais. Be kita ko, jame yra numatyta, kad vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą turi būti teikiama reikalinga kompleksinė pagalba ir kita apsauga, kad vaikas, jo tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą galėtų atkurti sveikatą po patirtos fizinės ar psichinės traumos nurodant, kad ši pagalba turi būti pradama teikti nedelsiant ir turi būti teikiama, kol ji vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą yra reikalinga. Atsižvelgiant į tai, kad Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme jau yra įtvirtintas visos reikalingos pagalbos vaikams, galimai nukentėjusiems nuo nusikalstamų ir smurto, darytina išvada, kad įstatyminis teisinis reguliavimas yra pakankamas ir papildomai įtvirtinus specializuotos psichologinės pagalbos teikimą vaikams, galimai nukentėjusiems nuo seksualinės prievartos nebus pasiektas Įstatymo projekto tikslas suteikti vaikams reikalingą ir jų individualius poreikius atitinkančią pagalbą galimo seksualinio smurto atveju, tačiau priešingai, galimai būtų įtvirtintas dviprasmiškas teisinis reguliavimas, kai vaikams, nukentėjusiems nuo vieno pobūdžio nusikalstamų veikų, būtų įtvirtintas tik vienos rūšies pagalbos priemonės – specializuotos psichologinės pagalbos – teikimas, taip apribojant vaiko galimybę gauti visą jam reikalingą pagalbą seksualinio smurto atveju, kurio poreikis gali būti daug platesnis ir išeiti už psichologinės pagalbos ribų, kas neatitiktų geriausių vaiko, galimai patyrusio seksualinį smurtą, geriausių interesų.“

2. Nutarimo projekto 3 punktą siūloma papildyti nuostata ir dėl valstybės biudžeto lėšų poreikio Įstatymo projekto 4 straipsniu dėstomo Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁶ straipsnio 2 dalies teisiniam reguliavimui užtikrinti. Siūlome Nutarimo projekto 3 punktą išdėstyti taip:

„3. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra pažymėta, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją „įstatymų leidėjas, išleisdamas įstatymą ar kitą teisės aktą, kuriam įgyvendinti reikalingos lėšos, turi numatyti jam įgyvendinti būtinas lėšas; pagal Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kad būtų išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 30/03, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. balandžio 16 d. sprendimas Nr. KT14-S9/2014, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimas Nr. KT30-N19/2015). Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, nors siūlomos nuostatos dėl **valstybės finansuojamos specializuotos psichologinės pagalbos teikimo vaikams, galimai patyrusiems seksualinį smurtą ir jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą**, specializuotų mokymų advokatams organizavimo ir kartu su Įstatymo projektu pateikto Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2414 (toliau – lydimasis įstatymo projektas) 1 straipsnyje siūloma nustatyti didesnę užmokestį advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą bylose, kuriose atstovaujami vaikų interesai. Atsižvelgiant į pateiktus teisinio reguliavimo pakeitimo siūlymus, Įstatymo projektui ir lydimajam įstatymo projektui įgyvendinti būtina numatyti papildomų lėšų iš valstybės biudžeto.“

Viceministrė

Vilma Augienė